

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Dz.U.2017.328 t.j. z dnia 2017.02.23

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 12 grudnia 2017 r. do: 31 grudnia 2017 r.

Wejście w życie:

14 stycznia 2002 r.

USTAWA

z dnia 7 czerwca 2001 r.

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹

(T.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 328; zm.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 i poz. 2180.)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.² [Przedmiot ustawy]

Ustawa określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym:

- 1) zasady:
 - a) działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych,
 - b) tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków,
 - c) ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów;
- 2) wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 3) tryb zatwierdzania taryf oraz organ regulacyjny i jego zadania.

Art. 2. [Definicje]

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) gmina - także związek międzygminny i porozumienie międzygminne;
- 2) niezbędne przychody - wartość przychodów w danym roku obrachunkowym, zapewniających ciągłość zbiorowego zaopatrzenia w wodę odpowiedniej jakości i ilości i zbiorowego odprowadzania ścieków, które przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne powinno osiągnąć na pokrycie uzasadnionych kosztów, związanych z ujęciem i poborem wody, eksploatacją, utrzymaniem i rozbudową urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych oraz osiągnięcie zysku;

- 3) odbiorca usług - każdego, kto korzysta z usług wodociągowo-kanalizacyjnych z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na podstawie pisemnej umowy z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym;
- 3a) osoba korzystająca z lokalu - osobę posiadającą tytuł prawny do lokalu lub osobę korzystającą z lokalu o nieuregulowanym stanie prawnym;
- 4) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne - przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność;
- 5) przyłącze kanalizacyjne - odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej;
- 6) przyłącze wodociągowe - odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym;
- 7) sieć - przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego;
- 8) ³ ścieki - wprowadzane do wód lub do ziemi:
- a) wody zużyte na cele bytowe lub gospodarcze,
 - b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach działu III rozdziału 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566) oraz w przepisach ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2017 r. poz. 668 i 1566),
 - c) wody odciekowe ze składowisk odpadów oraz obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których są składowane odpady wydobywcze niebezpieczne oraz odpady wydobywcze inne niż niebezpieczne i obojętne, miejsc magazynowania, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne,
 - d) wody pochodzące z obiegów chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni,
 - e) wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wtłaczanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wtłaczanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilościami substancji zawartych w pobranej wodzie, z wyłączeniem niezanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych,
 - f) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, o ile ilość i rodzaj substancji zawartych w tych wodach przekraczają wartości ustalone w warunkach wprowadzania ścieków do wód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym,

- g) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb albo innych organizmów wodnych w stawach o wodzie stojącej, o ile produkcja tych ryb lub organizmów rozumiana jako średnioroczny przyrost masy tych ryb albo tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego przekracza 1500 kg z 1 ha powierzchni użytkowej stawów rybnych tego obiektu w jednym roku danego cyklu;
- 9) ścieki bytowe - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków;
- 10)⁴ ścieki komunalne - ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych;
- 11)⁵ ścieki przemysłowe - ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu;
- 12) taryfa - zestawienie ogłoszonych publicznie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania;
- 13) taryfowa grupa odbiorców usług - odbiorców wyodrębnionych na podstawie charakterystyki zużycia wody lub odprowadzanych ścieków, warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także na podstawie sposobu rozliczeń za świadczone usługi;
- 14) urządzenia kanalizacyjne - sieci kanalizacyjne, wyloty urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków;
- 15) urządzenie pomiarowe - przyrząd pomiarowy mierzący ilość odprowadzanych ścieków, znajdujący się na przyłączy kanalizacyjnym;
- 16) urządzenia wodociągowe - ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody;
- 17) właściciel - także posiadacza samoistnego i użytkownika wieczystego;
- 18) woda przeznaczona do spożycia przez ludzi:
- a) wodę w stanie pierwotnym lub po uzdatnieniu, przeznaczoną do picia, przygotowania żywności lub innych celów domowych, niezależnie od jej pochodzenia i od tego, czy jest dostarczana z sieci dystrybucyjnej, cystern, w butelkach lub pojemnikach,
 - b) wodę wykorzystywaną przez przedsiębiorstwo produkcji żywności do wytworzenia, przetworzenia, konserwowania lub wprowadzania do obrotu produktów albo substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi;

19) wodomierz główny - przyrząd pomiarowy mierzący ilość pobranej wody, znajdujący się na każdym przyłączy wodociągowym;

20) zbiorowe odprowadzanie ścieków - działalność polegającą na odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków, prowadzoną przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne;

21) zbiorowe zaopatrzenie w wodę - działalność polegającą na ujmowaniu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody, prowadzoną przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Art. 3. [Zadania gminy i związków międzygminnych]

1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.

2. W razie wspólnego wykonywania przez gminy zadania, o którym mowa w ust. 1, określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy wykonują odpowiednio właściwe organy:

1) związku międzygminnego;

2) gminy wskazanej w porozumieniu międzygminnym.

3. Gmina ustala kierunki rozwoju sieci w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Art. 4.

(uchylony).

Rozdział 2

Zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Art. 5. [Obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego]

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków.

1a. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody.

1b. Wymóg zapewnienia dostaw pod odpowiednim ciśnieniem, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wyłącznie dostaw wody z sieci.

2. Jeżeli umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków nie stanowi inaczej, odbiorca usług odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym łącznie.

Art. 6. [Umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków]

1. Dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług.
 - 1a. Do zakupu wody lub wprowadzania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ścieków do urządzeń kanalizacyjnych niebędących w jego posiadaniu stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomości została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy.
3. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:
 - 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia;
 - 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń;
 - 3) praw i obowiązków stron umowy;
 - 3a) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług;
 - 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych;
 - 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu, o których mowa w art. 18;
 - 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.
4. Umowa, o której mowa w ust. 1, może być zawarta z osobą, która posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, do której ma być dostarczana woda lub z której mają być odprowadzane ścieki, albo z osobą, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.
5. Jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkiem wielolokalowym lub budynkami wielolokalowymi, umowa, o której mowa w ust. 1, jest zawierana z ich właścicielem lub z zarządcą.
6. Na wniosek właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zawiera umowę, o której mowa w ust. 1, także z osobą korzystającą z lokalu wskazaną we wniosku, jeżeli:
 - 1) instalacja wodociągowa w budynku jest wyposażona w wodomierze, zainstalowane zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi, przy wszystkich punktach czerpalnych;
 - 2) jest możliwy odczyt wskazań wodomierzy w terminie uzgodnionym przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z właścicielem lub zarządcą;
 - 3) właściciel lub zarządca rozlicza, zgodnie z art. 26 ust. 3, różnicę wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody;
 - 4) właściciel lub zarządca na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1, reguluje należności wynikające z różnicy wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody;

5) właściciel lub zarządca określa warunki utrzymania wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych oraz warunki pobierania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami;

6) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody do lokalu bez zakłócania dostaw wody do pozostałych lokali; w szczególności przez możliwość przerywania dostarczania wody do lokalu rozumie się założenie plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;

7) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami, bez zakłócania dostaw wody do lokali.

6a. Właściciel lub zarządca przed złożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 6, jest obowiązany do poinformowania osób korzystających z lokali o zasadach rozliczeń, o których mowa w ust. 6 pkt 3 i 4, oraz o obowiązku regulowania dodatkowych opłat wynikających z taryf za dokonywane przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne rozliczenie.

7. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może wyrazić zgodę na zawarcie umowy z osobą korzystającą z lokalu, w budynkach, o których mowa w ust. 5, w przypadku gdy nie są spełnione warunki, o których mowa w ust. 6.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych jest uprawniony do zainstalowania wodomierzy przy wszystkich punktach czerpalnych wody w danym budynku. Osoba korzystająca z lokalu jest obowiązana udostępnić lokal w celu zainstalowania wodomierzy oraz dokonywania ich odczytów, legalizacji, konserwacji i wymiany.

Art. 7. [Prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego]

Osoby reprezentujące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego należących do osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 4-7, w celu:

- 1) zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego;
- 2) przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów;
- 3) przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez to przedsiębiorstwo;
- 4) sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci;
- 5) odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;
- 6) usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi.

Art. 8. [Odcięcie dostawy wody i zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego]

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
 - 2) odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
 - 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
 - 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, które odcięło dostawę wody z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jest obowiązane do równoczesnego udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu.
3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne o zamiarze odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego oraz o miejscach i sposobie udostępniania zastępczych punktów poboru wody zawiadamia *powiatowego inspektora sanitarnego*⁶, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz odbiorcę usług co najmniej na 20 dni przed planowanym terminem odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.

Art. 9. [Zakazy związane z korzystaniem z urządzeń kanalizacyjnych]

- 1.⁷ Zabrania się wprowadzania ścieków bytowych i ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych przeznaczonych do odprowadzania wód opadowych lub roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych, a także wprowadzania tych wód opadowych i roztopowych oraz wód drenażowych do kanalizacji sanitarnej.
2. Zabrania się wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych:
 - 1) odpadów stałych, które mogą powodować zmniejszenie przepustowości przewodów kanalizacyjnych, a w szczególności żwiru, piasku, popiołu, szkła, wytloczyn, drożdży, szczeciny, ścinków skór, tekstyliów, włókien, nawet jeżeli znajdują się one w stanie rozdrobnionym;
 - 2) odpadów płynnych niemieszających się z wodą, a w szczególności sztucznych żywic, lakierów, mas bitumicznych, smół i ich emulsji, mieszanin cementowych;
 - 3) substancji palnych i wybuchowych, których punkt zapłonu znajduje się w temperaturze poniżej 85°C, a w szczególności benzyn, nafty, oleju opałowego, karbidu, trójnitrotoluenu;
 - 4) substancji żrących i toksycznych, a w szczególności mocnych kwasów i zasad, formaliny, siarczków, cyjanków oraz roztworów amoniaku, siarkowodoru i cyjanowodoru;
 - 5) odpadów i ścieków z hodowli zwierząt, a w szczególności gnojówki, gnojowicy, obornika, ścieków z kiszonek;
 - 6) ścieków zawierających chorobotwórcze drobnoustroje pochodzące z:
 - a) obiektów, w których są leczeni chorzy na choroby zakaźne,

- b) stacji krwiodawstwa,
- c) zakładów leczniczych dla zwierząt, w których zwierzęta są leczone stacjonarnie na choroby zakaźne,
- d) laboratoriów prowadzących badania z materiałem zakaźnym pochodzącym od zwierząt.

3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

Art. 10. [Obowiązki dostawcy ścieków przemysłowych]

Dostawca ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego powiadomienia właściciela urządzeń kanalizacyjnych o awarii powodującej zrzut niebezpiecznych substancji do urządzeń kanalizacyjnych, w celu podjęcia odpowiednich przedsięwzięć zmniejszających skutki awarii;
- 2) instalowania niezbędnych urządzeń podczyszczających ścieki przemysłowe i prawidłowej eksploatacji tych urządzeń;
- 3) umożliwienia właścicielowi urządzeń kanalizacyjnych dostępu w każdym czasie do miejsc kontroli ilości i jakości ścieków przemysłowych wprowadzanych do tych urządzeń oraz przeprowadzania kontroli sieci i urządzeń do podczyszczania ścieków będących własnością odbiorcy usług;
- 4) wewnętrznej kontroli przestrzegania dopuszczalnych ilości i natężeń dopływu ścieków przemysłowych oraz ich wskaźników zanieczyszczenia, w szczególności gdy wprowadzane ścieki przemysłowe stanowią więcej niż 10% wszystkich ścieków komunalnych dopływających do oczyszczalni oraz gdy zanieczyszczenie w ściekach przemysłowych może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa lub zdrowia osób obsługujących urządzenia kanalizacyjne lub bezpieczeństwa konstrukcji budowlanych i wyposażenia technicznego urządzeń kanalizacyjnych lub procesu oczyszczania ścieków;
- 5) udostępniania wyników wewnętrznej kontroli właścicielowi urządzeń kanalizacyjnych oraz informacji na temat posiadanych urządzeń podczyszczających ścieki, a także rodzaju i źródeł substancji niebezpiecznych wprowadzanych do ścieków;
- 6) zainstalowania urządzeń pomiarowych służących do określania ilości i jakości ścieków przemysłowych, na żądanie właściciela urządzeń kanalizacyjnych, jeżeli takie wymaganie jest uzasadnione możliwością wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa lub zdrowia osób obsługujących urządzenia kanalizacyjne lub bezpieczeństwa konstrukcji budowlanych i wyposażenia technicznego urządzeń kanalizacyjnych lub procesu oczyszczania ścieków.

Art. 11. ⁸ [Delegacja ustawowa - obowiązki dostawców ścieków przemysłowych, warunki wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych]

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunki wprowadzania ścieków do urządzeń

kanalizacyjnych, w tym dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz sposób sprawowania kontroli ilości i jakości ścieków, biorąc pod uwagę:

- 1) bezpieczeństwo i zdrowie osób obsługujących urządzenia kanalizacyjne;
- 2) ochronę konstrukcji budowlanych i wyposażenia technicznego urządzeń kanalizacyjnych;
- 3) podatność mieszaniny ścieków przemysłowych i ścieków bytowych na mechaniczno-biologiczne procesy oczyszczania;
- 4) ochronę przed zanieczyszczeniem wód lub ziemi, do których są odprowadzane ścieki komunalne, a w szczególności spełnienie wymagań jakościowych odnoszących się do tych ścieków;
- 5) możliwość bezpiecznego dla środowiska wykorzystania osadów z oczyszczalni ścieków obsługującej zbiorczy system kanalizacyjny ścieków komunalnych;
- 6) zróżnicowanie w czasie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 12. [Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi]

1. ⁹ Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na zasadach określonych w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, z zastrzeżeniem art. 12b.
2. Każdy materiał i wyrób używany do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinien posiadać pozytywną ocenę higieniczną państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
3. Zastosowanie nowych technologii uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymaga zgody państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.
4. Badanie pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi mogą wykonywać laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.
5. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany do informowania mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Art. 12a. ¹⁰ [Zapewnienie odpowiedniej jakości prowadzonych badań wody]

1. Udokumentowany system jakości prowadzonych badań wody, o którym mowa w art. 12 ust. 4, powinien być zgodny z wymaganiami zawartymi w aktualnym wydaniu normy PN-EN ISO/IEC-17025.
2. Zatwierdzenie, o którym mowa w art. 12 ust. 4, jest dokonywane każdego roku przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego na podstawie:

- 1) zaświadczenia potwierdzającego przeszkolenie przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej osób pobierających próbki wody do badań albo certyfikatu laboratorium w zakresie pobierania próbek wody;
 - 2) wykazu badań prowadzonych przez laboratorium, charakterystyki metod badawczych oraz dokumentacji potwierdzającej poprawność badań, o których mowa w ust. 3;
 - 3) zestawienia wyników i oceny badań biegłości wykonanych nie później niż dwa lata od dnia wystąpienia o zatwierdzenie.
3. Określa się dwustopniowy system zapewnienia jakości prowadzonych badań, obejmujący kontrolę jakości wyników badań:
- 1) wewnętrzną;
 - 2) zewnętrzną, realizowaną przez udział w badaniach biegłości.
4. W przypadku zmiany wydania normy PN-EN ISO/IEC-17025 zatwierdzenie, o którym mowa w art. 12 ust. 4, jest dokonywane zgodnie z normą obowiązującą w momencie wykonywania badań biegłości.
5. Organizator badań biegłości powinien postępować zgodnie z wymaganiami zawartymi w aktualnym wydaniu normy PN-EN ISO/IEC 17043.
6. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może dokonać kontroli laboratorium przed zatwierdzeniem, o którym mowa w art. 12 ust. 4, w zakresie zgodności systemu jakości prowadzonych badań z wymaganiami zawartymi w normie PN-EN ISO/IEC-17025.

Art. 12b.¹¹ [Sprawozdanie z badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi]

1. Główny Inspektor Sanitarny w ramach sprawowanego nadzoru, o którym mowa w art. 12 ust. 1, publikuje co 3 lata sprawozdanie z badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera zestawienie co najmniej wszystkich poszczególnych dostaw wody przekraczających średnio 1000 m³ dziennie lub umożliwiających zaopatrzenie w wodę ponad 5000 osób i obejmuje okres 3 lat kalendarzowych.

Art. 12c.¹² [Stosowanie metody alternatywnej w zakresie badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi]

1. Dopuszcza się stosowanie metody alternatywnej w zakresie badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w przypadku udokumentowania równoważności wyników badania wody przeprowadzonego metodą alternatywną z wynikami badania wody przeprowadzonego metodą referencyjną.
2. Uznanie metody alternatywnej w zakresie badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi za równoważną z metodą referencyjną następuje zgodnie z aktualnym wydaniem normy PN-EN ISO 17994.
3. Badania równoważności metody alternatywnej dokonuje się w krajowych laboratoriach akredytowanych.

4. Dokumentacja badań równoważności metody alternatywnej jest przedkładana instytutowi badawczemu wykonującemu zadania z zakresu zdrowia publicznego, w celu sprawdzenia jej kompletności i poprawności w odniesieniu do wymagań aktualnego wydania normy PN-EN ISO 17994 oraz zachowania spełnienia wymagania określonego w ust. 3.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia po uzyskaniu pozytywnej oceny instytutu, o której mowa w ust. 4, przedstawia Komisji Europejskiej informacje dotyczące metody oraz jej równoważności wraz z dokumentacją, o której mowa w ust. 4.

Art. 13. [Delegacja ustawowa - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi]

Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym wymagania bakteriologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne,
 - 2) sposób oceny przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 3) minimalną częstotliwość i miejsca pobierania do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 4) zakres badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 5) program monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 6) sposób nadzoru nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 7) sposób nadzoru nad laboratoriami wykonującymi badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 8) sposób informowania konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 9) sposób postępowania przed organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przypadku, gdy woda przeznaczona do spożycia przez ludzi nie spełnia wymagań jakościowych
- biorąc pod uwagę bezpieczeństwo i zdrowie ludzi.

Art. 14. [Delegacja ustawowa - warunki zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości]

Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, dla jednostek organizacyjnych podległych tym ministrom może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki przyłączania nieruchomości do sieci oraz wymagania dotyczące urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu tych jednostek,
- 2) szczegółowe sposoby kontroli urządzeń, o których mowa w pkt 1,
- 3) warunki i tryb postępowania w sprawach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków,
- 4) warunki korzystania z sieci wodociągowych w przypadku prowadzenia działań ratowniczych,

- 5) wymagania technologiczne dotyczące urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- 6) wymagania dotyczące zasilania elektroenergetycznego,
- 7) wymagania dotyczące zapewnienia ciągłości funkcjonowania urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- 8) tryb i sposób kontroli stanu przygotowania urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych

- biorąc pod uwagę specyfikę jednostek organizacyjnych podległych tym ministrom.

Art. 15. [Budowa urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych oraz przyłączenie do sieci]

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1.
2. Realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.
3. Koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowego - odbiorca usług.
4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług.

Rozdział 3

Zasady udzielania zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz uchwalanie regulaminu

Art. 16. [Zezwolenie na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków]

1. Na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydawanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w drodze decyzji.
2. Zezwolenie może być wydane na wniosek przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, które:
 - 1) ma na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedzibę i adres, oddział lub przedstawicielstwo w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej;
 - 2) posiada środki finansowe lub udokumentuje możliwość ich uzyskania w wysokości niezbędnej do prawidłowego prowadzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków;

3) posiada środki techniczne odpowiednie do zakresu działalności, o której mowa w ust. 1.

3. Nie mają obowiązku uzyskania zezwolenia gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące na obszarze własnej gminy działalność na zasadach określonych w ustawie. Gminne jednostki organizacyjne opracowują projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Art. 17. [Wniosek o udzielenie zezwolenia]

1. Wniosek o udzielenie zezwolenia powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego ubiegającego się o zezwolenie, jego siedzibę i adres;
- 2) określenie przedmiotu i obszaru działalności;
- 3) określenie środków technicznych i finansowych, jakimi dysponuje wnioskodawca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności objętej wnioskiem;
- 4) informacje o wynikach ekonomicznych dotychczasowej działalności gospodarczej wnioskodawcy;
- 5) informacje charakteryzujące poziom świadczonych usług w zakresie ilości, jakości oraz ciągłości dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków;
- 6) informacje o technologiach stosowanych lub przewidzianych do stosowania przy dostarczaniu wody oraz odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków;
- 7) określenie terminu podjęcia działalności objętej wnioskiem;
- 8) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 9) projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

2. ¹³ Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570).

Art. 17a. [Uprawnienia organów przed wydaniem zezwolenia]

Przed podjęciem decyzji w sprawie wydania zezwolenia wójt (burmistrz, prezydent miasta) może:

- 1) wezwać przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do uzupełnienia w wyznaczonym terminie, jednak nie krótszym niż 14 dni, brakującej dokumentacji poświadczającej, że spełnia ono warunki określone przepisami ustawy, wymagane do wykonywania zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków;
- 2) dokonać kontrolnego sprawdzenia faktów podanych we wniosku o udzielenie zezwolenia w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne spełnia warunki wykonywania działalności objętej zezwoleniem.

Art. 17b. [Odmowa udzielenia zezwolenia lub ograniczenie zakresu zezwolenia]

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) odmawia udzielenia zezwolenia lub może ograniczyć jego zakres w stosunku do wniosku o udzielenie zezwolenia:

- 1) gdy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie spełnia warunków wykonywania działalności objętej zezwoleniem określonych w ustawie;
- 2) ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa;
- 3) ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, lub zagrożenie środowiska naturalnego;
- 4) jeżeli w wyniku postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych zawarta została przez gminę umowa na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków z innym przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym;
- 5) jeżeli na obszarze gminy działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi gmina lub jej jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

Art. 17c. [Promesa zezwolenia]

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, ubiegające się o zezwolenie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków może wystąpić do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o przyrzeczenie wydania zezwolenia, zwane dalej "promesą".
2. W promesie wójt (burmistrz, prezydent miasta) może uzależnić udzielenie zezwolenia od spełnienia warunków wykonywania działalności objętej zezwoleniem.
3. W postępowaniu o udzielenie promesy stosuje się przepisy dotyczące udzielania zezwolenia.
4. W promesie ustala się okres jej ważności, z tym że nie może on być krótszy niż 6 miesięcy.

Art. 18. [Treść zezwolenia]

Zezwolenie powinno określać w szczególności:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres;
- 2) datę podjęcia działalności;
- 3) przedmiot i obszar działalności;
- 4) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych;
- 5) ¹⁴ warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 3;
- 6) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru;
- 7) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem;
- 8) warunki cofnięcia zezwolenia;
- 9) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Art. 18a. [Cofnięcie zezwolenia]

1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) cofa zezwolenie w przypadku, gdy:
 - 1) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu wykonywania działalności gospodarczej objętej zezwoleniem;
 - 2) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przestało spełniać warunki określone przepisami prawa, wymagane do wykonywania działalności określonej w zezwoleniu;
 - 3) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie usunęło, w wyznaczonym przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) terminie, stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z przepisami prawa regulującymi działalność gospodarczą objętą zezwoleniem.
2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) może cofnąć zezwolenie w przypadku, gdy:
 - 1) przepisy odrębne tak stanowią;
 - 2) przedsiębiorca nie podjął, mimo wezwania, lub zaprzestał wykonywania działalności określonej w zezwoleniu.
3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, któremu cofnięto zezwolenie z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1, może ponownie wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia w takim samym zakresie nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia.

Art. 18b. [Okres obowiązywania zezwolenia]

1. Zezwolenie wydaje się na czas nieoznaczony.
2. Zezwolenie może być wydane na czas oznaczony na wniosek przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.
3. Do zezwoleń nie stosuje się przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255).
4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi w formie elektronicznej ewidencję udzielonych i cofniętych zezwoleń.

Art. 18c. [Zmiana danych określonych w zezwoleniu]

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane niezwłocznie zgłaszać wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) wszelkie zmiany danych określonych w zezwoleniu.

Art. 18d. [Odmowa wydania zezwolenia, jego zmiana i cofnięcie - forma i organ właściwy]

Odmowa wydania zezwolenia, jego zmiana i cofnięcie następuje w drodze decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Art. 18da.¹⁵ [Przekazanie kopii ostatecznej decyzji organowi regulacyjnemu]

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje organowi regulacyjnemu kopię ostatecznej decyzji w sprawie wydania zezwolenia, jego zmiany albo cofnięcia w terminie 7 dni od dnia, w którym ta decyzja stała się ostateczna. Wraz z kopią ostatecznej decyzji w sprawie wydania zezwolenia przekazuje się kopię wniosku, o którym mowa w art. 17.

Art. 18e. [Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego]

1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem.
2. Czynności kontrolne przeprowadza się na podstawie upoważnienia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
3. Osoby upoważnione do dokonania kontroli są uprawnione w szczególności do:
 - 1) wstępu na teren przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w dniach i godzinach, w których jest lub powinna być wykonywana działalność objęta zezwoleniem;
 - 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępniania danych mających związek z przedmiotem kontroli.
4. Czynności kontrolnych dokonuje się wyłącznie w obecności osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub osoby upoważnionej do reprezentowania go podczas kontroli.
5. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) może upoważnić do dokonywania kontroli, o której mowa w ust. 1, inny organ administracji wyspecjalizowany w kontroli danego rodzaju działalności. Przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.
6. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 19.¹⁶ [Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków]

1. Rada gminy, na podstawie projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, przygotowuje projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz przekazuje go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu, zawiadamiając o tym przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.
2. Organ regulacyjny opiniuje projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w zakresie zgodności z przepisami ustawy i wydaje, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, opinię nie później niż w terminie miesiąca od dnia doręczenia tego projektu.
3. Rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków.
4. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest aktem prawa miejscowego.
5. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym:

- 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków;
 - 2) warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług;
 - 3) sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach;
 - 4) warunki przyłączania do sieci;
 - 5) warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych;
 - 6) sposób dokonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odbioru wykonanego przyłącza;
 - 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków;
 - 8) standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków;
 - 9) warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.
6. Rada gminy przekazuje wojewodzie uchwałę w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków wraz z opinią, o której mowa w ust. 2.

Rozdział 4

Zasady ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Art. 20. [Taryfa]

1. ¹⁷ Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfę na okres 3 lat.
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfę na podstawie niezbędnych przychodów po dokonaniu ich alokacji na poszczególne taryfowe grupy odbiorców usług.
3. Ceny i stawki opłat określone w taryfie są różnicowane dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców usług na podstawie udokumentowanych różnic kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.
4. Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne ustalają niezbędne przychody, o których mowa w ust. 2, uwzględniając w szczególności:
 - 1) ¹⁸ koszty związane ze świadczeniem usług, poniesione w latach obrotowych obowiązywania poprzedniej taryfy, ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w okresie obowiązywania taryfy;
 - 2) zmiany warunków ekonomicznych oraz wielkość usług i warunki ich świadczenia;
 - 3) koszty wynikające z planowanych wydatków inwestycyjnych, na podstawie planów, o których mowa w art. 21 ust. 1.
5. Ewidencja księgowa, o której mowa w ust. 4 pkt 1, powinna w szczególności umożliwiać:
 - 1) wydzielenie kosztów stałych i zmiennych, przychodów związanych z poszczególnymi rodzajami działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a także w odniesieniu do poszczególnych taryf;

- 2) ¹⁹ ustalenie kosztów związanych z działalnością inwestycyjną w poprzednich 3 latach obrachunkowych, z tym że jeżeli okres prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest krótszy niż 3 lata obrachunkowe, ustalenie tych kosztów obejmuje okres liczony od dnia rozpoczęcia tej działalności;
- 3) dokonanie alokacji niezbędnych przychodów według taryfowych grup odbiorców usług.

Art. 21. [Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych]

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu, zwany dalej "planem".
2. Plan określa w szczególności:
 - 1) planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych;
 - 2) przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach;
 - 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków;
 - 4) nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach;
 - 5) sposoby finansowania planowanych inwestycji.
3. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.
4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), który sprawdza, czy spełnia on warunki określone w ust. 3.
5. Plan spełniający warunki określone w ust. 3 rada gminy uchwała w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).
6. W przypadku niepodjęcia uchwały w terminie, o którym mowa w ust. 5, plan stanowi podstawę do określenia i jednorazowego zatwierdzenia taryf.
7. Obowiązek opracowania planu nie dotyczy przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, które nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych.

Art. 22. [Obciążanie gminy według taryfy]

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obciąża gminę na podstawie cen i stawek opłat ustalonych w taryfie za:

- 1) wodę pobraną z publicznych studni i źródeł ulicznych;
- 2) wodę zużytą do zasilania publicznych fontann i na cele przeciwpożarowe;
- 3) wodę zużytą do zraszania publicznych ulic i publicznych terenów zielonych.

Art. 23. [Delegacja ustawowa - szczegółowe sposoby określania taryf]

1. ²⁰ Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe sposoby określania taryf, w tym:
 - 1) kryteria ustalania niezbędnych przychodów;
 - 2) alokację kosztów na taryfowe grupy odbiorców usług;
 - 3) kryteria różnicowania cen i stawek opłat.

2. ²¹ Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, bierze pod uwagę:
 - 1) przy ustalaniu niezbędnych przychodów:
 - a) koszty eksploatacji i utrzymania, w tym amortyzację lub wartość umorzenia,
 - b) raty kapitałowe (ponad wartość amortyzacji),
 - c) odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,
 - d) rezerwy na należności nieregularne,
 - e) marżę zysku przy zapewnieniu ochrony interesów odbiorców przed nieuzasadnionym wzrostem cen,
 - f) koszty zakupu wody lub koszty wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych niebędących w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
 - g) podatki i opłaty niezależne od przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego;
 - 2) przy ustalaniu alokacji kosztów:
 - a) podział kosztów planowanych w czasie obowiązywania taryf na poszczególne taryfowe grupy odbiorców,
 - b) przypisanie kosztów budowy urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych do poszczególnych taryfowych grup odbiorców,
 - c) możliwość wyodrębniania kosztów i ich właściwej alokacji;
 - 3) przy różnicowaniu cen i stawek opłat:
 - a) średniodobową i maksymalną wielkość zużycia wody i ilość wprowadzanych ścieków,
 - b) taryfowe grupy odbiorców,
 - c) strukturę cen i stawek opłat.

Rozdział 5

Zatwierdzanie taryf oraz zasady rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Art. 24. [Uchwała rady gminy w sprawie dopłaty dla taryfowej grupy odbiorców usług]

1. ²² (uchylony).
2. ²³ (uchylony).
3. ²⁴ (uchylony).
4. ²⁵ (uchylony).
5. ²⁶ (uchylony).
- 5a. ²⁷ (uchylony).

5b. ²⁸ (uchylony).

6. Rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu.

7. ²⁹ (uchylony).

8. ³⁰ (uchylony).

9. ³¹ (uchylony).

9a. ³² (uchylony).

9b. ³³ (uchylony).

9c. ³⁴ (uchylony).

10. ³⁵ (uchylony).

11. ³⁶ (uchylony).

12. ³⁷ (uchylony).

13. ³⁸ (uchylony).

Art. 24a. ³⁹
(uchylony).

Art. 24b. ⁴⁰ [Przedstawienie taryfy do zatwierdzenia]

1. Taryfa podlega zatwierdzeniu przez organ regulacyjny, z wyłączeniem taryfy zmienionej w związku ze zmianą stawki podatku od towarów i usług.

2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przekazuje organowi regulacyjnemu wniosek o zatwierdzenie taryfy w terminie 120 dni przed dniem upływu okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera określenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, gminy, na terenie której działa to przedsiębiorstwo, gminy, na terenie której ma obowiązywać taryfa, oraz okresu obowiązywania taryfy.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:

- 1) projekt taryfy;
- 2) uzasadnienie.

5. W uzasadnieniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, zamieszcza się w szczególności informacje dotyczące:

- 1) zakresu świadczonych usług i lokalnych uwarunkowań ich świadczenia;
- 2) standardów jakościowych usług, w tym informację dotyczącą wpływu określonej taryfy na poprawę jakości usług;
- 3) spodziewanej poprawy jakości usług przy wprowadzeniu nowych metod alokacji kosztów;
- 4) zmian warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryfy;
- 5) bilansowania ilościowego i jakościowego wód powierzchniowych i wód podziemnych.

6. Do uzasadnienia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, dołącza się:

- 1) sprawozdania finansowe za ostatnie 3 lata obrotowe;

- 2) plan, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 7;
- 3) informację o ilości zakupionej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wody i jej cenie lub informację o ilości ścieków wprowadzonych do urządzeń niebędących w posiadaniu tego przedsiębiorstwa i cenie za ich wprowadzenie - za ostatnie 3 lata obrotowe;
- 4) tabele będące szczegółową kalkulacją cen i stawek opłat, określające:
 - a) porównanie cen i stawek opłat taryfy obowiązującej w dniu złożenia wniosku z cenami i stawkami opłat nowej taryfy dotyczącej zaopatrzenia w wodę,
 - b) porównanie cen i stawek opłat taryfy obowiązującej w dniu złożenia wniosku z cenami i stawkami opłat nowej taryfy dotyczącej odprowadzania ścieków,
 - c) ustalenie poziomu niezbędnych przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
 - d) alokację niezbędnych przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego według taryfowych grup odbiorców usług w okresie obowiązywania nowych taryf,
 - e) współczynniki alokacji w okresie obowiązywania nowych taryf rozumiane jako współczynniki określające procentowy udział w łącznych kosztach danego rodzaju kosztów związanych z określoną taryfową grupą odbiorców usług,
 - f) kalkulację cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków metodą alokacji prostej,
 - g) zestawienie przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego według taryfowych grup odbiorców usług, z uwzględnieniem wielkości zużycia wody oraz cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w okresie obowiązywania nowych taryf,
 - h) skutki finansowe zmiany cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków,
 - i) analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód, z uwzględnieniem zasady zwrotu kosztów usług wodnych oraz długoterminowych prognoz dotyczących możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie korzystania z zasobów wodnych na obszarze zlewni lub jej części.

7. Jeżeli okres prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest krótszy niż 3 lata, sprawozdania finansowe, o których mowa w ust. 6 pkt 1, oraz informacja, o której mowa w ust. 6 pkt 3, obejmują okres liczony od dnia rozpoczęcia tej działalności.

Art. 24c. ⁴¹ [Zatwierdzenie taryfy]

1. Organ regulacyjny, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 24b ust. 2:

- 1) ocenia projekt taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, oraz uzasadnienie, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2, pod względem zgodności z:
 - a) przepisami ustawy,
 - b) *przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;*

2) analizuje zmiany warunków ekonomicznych wykonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej, w tym marżę zysku, oraz weryfikuje koszty, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 1, pod względem celowości ich ponoszenia w celu zapewnienia ochrony interesów odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen.

2. Jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy, o których mowa w ust. 1, jest pozytywny, organ regulacyjny zatwierdza taryfę w drodze decyzji.
3. Jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy, o których mowa w ust. 1, jest negatywny, organ regulacyjny odmawia, w drodze decyzji, zatwierdzenia taryfy oraz nakłada obowiązek w tej decyzji, w terminie w niej określonym, na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedłożenia poprawionego projektu taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, lub poprawionego uzasadnienia, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2, wskazując elementy projektu taryfy lub uzasadnienia wymagające poprawienia.
4. Jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy, o których mowa w ust. 1, jest negatywny z powodu warunków ekonomicznych wykonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej, wskazujących na konieczność obniżenia cen i stawek opłat poniżej cen i stawek opłat zawartych w projekcie taryfy, a przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie przedłożyło w terminie określonym w decyzji, o której mowa w ust. 3, poprawionego projektu taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, lub poprawionego uzasadnienia, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2, organ regulacyjny określa, w drodze decyzji, tymczasową taryfę, biorąc pod uwagę warunki ekonomiczne wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz zapewniając pokrycie uzasadnionych kosztów tego przedsiębiorstwa.
5. Określenie tymczasowej taryfy nie zwalnia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego z obowiązku przedłożenia poprawionego projektu taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, wraz z poprawionym uzasadnieniem, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2.
6. Stronami postępowań w sprawach wydania decyzji, o których mowa w ust. 2-4, są przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta). Jeżeli przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest gminną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, stroną postępowania jest wyłącznie to przedsiębiorstwo.
7. Tymczasową taryfę stosuje się do czasu wejścia w życie taryfy zatwierdzonej zgodnie z ust. 2.

Art. 24d. ⁴² [Opłata za zatwierdzenie taryfy]

1. Za wydanie decyzji, o której mowa w art. 24c ust. 2, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ponosi opłatę w wysokości 500 zł. Wpływy z tej opłaty stanowią przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, uiszcza się na rachunek bankowy organu regulacyjnego, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w art. 24c ust. 2, stała się ostateczna.

3. Stawka opłaty, o której mowa w ust. 1, podlega z dniem 1 stycznia każdego roku zmianie w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" za rok poprzedni.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 1 sierpnia każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość stawki opłaty, o której mowa w ust. 1, na rok następny.

Art. 24e. ⁴³ [Ogłoszenie taryfy w BIP i na stronie internetowej przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego]

1. W terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w art. 24c ust. 2 lub 4, stała się ostateczna, organ regulacyjny ogłasza zatwierdzoną taryfę albo tymczasową taryfę na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

2. Właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) zamieszcza zatwierdzoną taryfę albo tymczasową taryfę na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwej gminy.

3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zamieszcza zatwierdzoną taryfę albo tymczasową taryfę na swojej stronie internetowej lub udostępnia ją w punktach obsługi klientów.

Art. 24f. ⁴⁴ [Wejście w życie taryfy]

1. Zatwierdzona taryfa oraz tymczasowa taryfa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w art. 24e ust. 1.

2. Jeżeli organ regulacyjny nie wyda decyzji, o której mowa w art. 24c ust. 2 lub 3, w terminie, o którym mowa w art. 24c ust. 1, taryfa wchodzi w życie po upływie 120 dni od dnia doręczenia jej projektu organowi regulacyjnemu wraz z wnioskiem o zatwierdzenie.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, taryfę ogłasza na swojej stronie internetowej oraz udostępnia w punktach obsługi klientów przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Art. 24g. ⁴⁵ [Okres stosowania dotychczasowej taryfy]

Dotychczasową taryfę stosuje się do dnia wejścia w życie nowej taryfy albo tymczasowej taryfy.

Art. 24h. ⁴⁶ [Zmiana taryfy jako następstwo zmiany stawki podatku VAT]

1. W przypadku zmiany stawki podatku od towarów i usług stosowanej dla usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków ceny i stawki opłat wskazane w taryfie mogą ulec zmianie w zakresie wynikającym ze zmiany stawki podatku.

2. W przypadku zmiany taryfy, o której mowa w ust. 1, taryfa ta wchodzi w życie z dniem, w którym uległa zmianie stawka podatku od towarów i usług stosowana dla usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

3. Przepisy art. 24e stosuje się odpowiednio do ogłaszania taryfy, o której mowa w ust. 1.

Art. 24i. ⁴⁷ [Stawki i opłaty obowiązujące po podjęciu działalności przez powołane lub utworzone przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne]

1. W okresie pierwszych 18 miesięcy od dnia podjęcia działalności przez powołane lub utworzone przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne lub podjęcia przez istniejące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nowego rodzaju działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków obowiązują ceny i stawki opłat zatwierdzone przez organ regulacyjny, w drodze decyzji, zapewniające pokrycie uzasadnionych kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.
2. Organ regulacyjny wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, na wniosek właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta), w terminie co najmniej 14 dni przed powołaniem lub utworzeniem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub podjęciem przez istniejące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nowego rodzaju działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.
3. Podstawę do określenia cen i stawek opłat stanowią planowane dla pierwszego roku działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego koszty zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.
4. W terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1, stała się ostateczna, organ regulacyjny:
 - 1) doręcza tę decyzję przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu oraz właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
 - 2) ogłasza ceny i stawki opłat na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
5. Właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) zamieszcza ceny i stawki opłat na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwej gminy w terminie 7 dni od dnia doręczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 1.
6. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zamieszcza ceny i stawki opłat na swojej stronie internetowej lub udostępnia je w punktach obsługi klientów w terminie 7 dni od dnia doręczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 1.
7. Ceny i stawki opłat wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2.

Art. 24j. ⁴⁸ [Skrócenie okresu obowiązywania taryfy]

1. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności jeżeli wynika to z udokumentowanych zmian warunków ekonomicznych oraz wielkości usług i warunków ich świadczenia, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w trakcie obowiązywania dotychczasowej taryfy może złożyć do organu regulacyjnego wnioski o skrócenie okresu obowiązywania tej taryfy wraz z projektem nowej taryfy oraz uzasadnieniem, jednak nie później niż przed rozpoczęciem biegu terminu 120 dni od planowanego dnia wejścia w życie nowej taryfy. Przepisy art. 24b-24e i art. 24f ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. W decyzji zatwierdzającej taryfę orzeka się o skróceniu czasu obowiązywania dotychczasowej taryfy.

Art. 25. ⁴⁹ [Delegacja ustawowa - wzór wniosku o zatwierdzenie taryfy]

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w art. 24b ust. 2, kierując się potrzebą ujednoczenia oraz usprawnienia procesu zatwierdzania taryfy.

Art. 26. [Rozliczenia za dostarczone usługi]

1. Rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków są prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków.
2. Jeżeli odbiorcą usług jest wyłącznie właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych, jest on obowiązany do rozliczenia kosztów tych usług. Suma obciążeń za wodę lub ścieki nie może być wyższa od ponoszonych przez właściciela lub zarządcę na rzecz przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.
3. Właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych dokonuje wyboru metody rozliczania kosztów różnicy wskazań, o której mowa w art. 6 ust. 6 pkt 3. Należnościami wynikającymi z przyjętej metody rozliczania obciąża osobę korzystającą z lokalu w tych budynkach.

Art. 27. [Normy zużycia wody i odprowadzania ścieków]

1. Ilość wody dostarczonej do nieruchomości ustala się na podstawie wskazania wodomierza głównego, a w przypadku jego braku - w oparciu o przeciętne normy zużycia wody.
2. ⁵⁰ Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, warunki prowadzenia rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, biorąc pod uwagę wyposażenie nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe.
3. ⁵¹ Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, przeciętne normy zużycia wody dla poszczególnych odbiorców usług, które stanowią podstawę ustalania ilości pobranej wody w razie braku wodomierza, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych odbiorców usług oraz wskaźniki średniego zużycia wody określone w szczególności dla gospodarstw domowych, usług oraz innej działalności w miastach i na wsiach.
4. Ilość odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie wskazań urządzeń pomiarowych.
5. W razie braku urządzeń pomiarowych ilość odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, jako równą ilości wody pobranej lub określonej w umowie.
6. W rozliczeniach ilości odprowadzonych ścieków ilość bezpowrotnie zużytej wody uwzględnia się wyłącznie w przypadkach, gdy wielkość jej zużycia na ten cel ustalona jest na podstawie dodatkowego wodomierza zainstalowanego na koszt odbiorcy usług.

Rozdział 5a⁵²

Organ regulacyjny

Art. 27a. [Właściwość miejscowa i zadania organu regulacyjnego]

1. Organem regulacyjnym jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
2. Właściwość miejscowa organu regulacyjnego odpowiada umiejscowieniu siedzib regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz zasadniczemu trójstopniowemu podziałowi terytorialnemu państwa.
3. Do zadań organu regulacyjnego należy:
 - 1) opiniowanie projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków;
 - 2) zatwierdzanie taryf;
 - 3) rozstrzyganie sporów między przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług;
 - 4) wymierzanie kar pieniężnych, o których mowa w art. 29;
 - 5) zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, w szczególności obliczanie średnich cen dostaw wody i odbioru ścieków i publikowanie informacji o tych cenach;
 - 6) sporządzanie i publikowanie raportów dotyczących warunków wykonywania działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.
4. Zadania organu regulacyjnego nie wyłączają uprawnień innych organów wynikających z przepisów odrębnych.
5. Organ regulacyjny prowadzi punkty informacyjne dla odbiorców usług.

Art. 27b. [Wezwanie do przekazania informacji lub dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań przez organ regulacyjny]

1. W celu wykonywania zadań określonych w ustawie organ regulacyjny może wzywać przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, odbiorcę usług lub gminę, w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, do przekazania informacji lub dokumentów niezbędnych do wykonywania tych zadań.
2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) wskazanie zakresu informacji lub dokumentów;
 - 2) wskazanie celu wezwania;
 - 3) wskazanie terminu przekazania informacji lub dokumentów;
 - 4) pouczenie o sankcjach za nieprzekazanie informacji lub dokumentów oraz za przekazanie informacji lub dokumentów nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Art. 27c. [Stosowanie przepisów k.p.a.; organ wyższego stopnia]

1. Do postępowania przed organem regulacyjnym stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).
2. Organem wyższego stopnia w sprawach decyzji wydawanych na podstawie przepisów ustawy w stosunku do organu regulacyjnego jest Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, z wyłączeniem decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1.

Art. 27d. [Delegacja ustawowa - właściwość miejscową dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie]
Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w sprawach z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, kierując się koniecznością zapewnienia skuteczności wykonywania zadań określonych w przepisach ustawy.

Rozdział 5b ⁵³

Rozstrzyganie sporów pomiędzy przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług

Art. 27e. [Rozstrzyganie spraw spornych przez organ regulacyjny]

1. W sprawach spornych dotyczących:
 - 1) odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,
 - 2) odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, lub odmowy przyłączenia do sieci nieruchomości osobie ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci- na wniosek strony rozstrzyga organ regulacyjny w drodze decyzji.
2. Rozstrzygnięcie organu regulacyjnego, o którym mowa w ust. 1, może polegać na nakazaniu przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu:
 - 1) zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków;
 - 2) przywrócenia dostawy wody;
 - 3) otwarcia przyłącza kanalizacyjnego;
 - 4) przyłączenia do sieci.
3. Na wniosek jednej ze stron organ regulacyjny może określić, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, warunki zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, lub przyłączenia do sieci do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 27f. [Odwołanie do sądu ochrony konkurencji i konsumentów]

1. Od decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1, służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

2. Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1, toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.) o postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego.
3. Do postanowień, o których mowa w art. 27e ust. 3, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Rozdział 6

Przepisy karne i kary pieniężne

Art. 28. [Bezumowne pobieranie wody lub odprowadzanie ścieków]

1. Kto bez uprzedniego zawarcia umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, pobiera wodę z urządzeń wodociągowych, podlega karze grzywny do 5000 zł.
2. Karze określonej w ust. 1 podlega także ten, kto:
 - 1) uszkadza wodomierz główny, zrywa lub uszkadza plomby umieszczone na wodomierzach, urządzeniach pomiarowych lub zaworze odcinającym, a także wpływa na zmianę, zatrzymanie lub utratę właściwości lub funkcji metrologicznych wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego;
 - 2) nie dopuszcza przedstawiciela przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do wykonania czynności określonych w art. 7.
3. (uchylony).
4. Kto bez uprzedniego zawarcia umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, wprowadza ścieki do urządzeń kanalizacyjnych, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny do 10 000 zł.
 - 4a. Karze określonej w ust. 4 podlega także ten, kto nie stosuje się do zakazów, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 2.
5. W razie skazania za wykroczenie lub przestępstwo, o których mowa w ust. 1 i 4, sąd może orzec nawiązkę na rzecz przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, w wysokości 1000 zł za każdy miesiąc, w którym nastąpiło bezumowne pobieranie wody z urządzeń wodociągowych lub wprowadzanie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych tego przedsiębiorstwa.
6. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 29. ⁵⁴ [Stosowanie taryf z naruszeniem przepisów]

1. Karze pieniężnej podlega, kto stosuje taryfy:
 - 1) nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia do zatwierdzenia, o którym mowa w art. 24b ust. 1;
 - 2) zawyżając ceny lub stawki opłat.

2. Tej samej karze podlega, kto zawyża ceny i stawki zatwierdzone zgodnie z art. 24i ust. 1.
3. Karze pieniężnej podlega, kto nie przekazał informacji lub dokumentów na wezwanie organu regulacyjnego, o którym mowa w art. 27b ust. 1, lub przekazał nieprawdziwe albo wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty.
4. Kary pieniężne wymierza organ regulacyjny w drodze decyzji.
5. W decyzji, o której mowa w ust. 4, wskazuje się numer rachunku bankowego, na który uiszcza się karę pieniężną.
6. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w:
 - 1) ust. 1 i 2 - nie może przekroczyć 15% przychodu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego osiągniętego w poprzednim roku podatkowym;
 - 2) ust. 3 - nie może przekroczyć 100 000 zł.
7. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 i 2, jest płatna z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki przychodu nad wydatkami zmniejszonej o podatki.
8. Niezależnie od kary pieniężnej nałożonej na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne organ regulacyjny może nałożyć karę pieniężną na osobę sprawującą funkcję kierownika przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, z tym że wysokość tej kary pieniężnej nie może przekroczyć 300% jego miesięcznego wynagrodzenia. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.
9. Kary pieniężne uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 4, stała się ostateczna.
10. Kary pieniężne nieuiszczone w terminie podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, 1475 i 1954).
11. Wpływy z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa.
12. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego w sprawach decyzji, o których mowa w ust. 4, jest Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 30.

W ustawie z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 31. [Odpłatne przekazanie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych z własnych środków]

1. Osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie.
2. Przekazywane urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny odpowiadać warunkom technicznym określonym w odrębnych przepisach.
3. Należność za przekazane urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne może być rozłożona na raty lub uwzględniona w rozliczeniach za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Art. 32. [Obowiązek uzyskania zezwolenia na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków; obowiązek uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków]

1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są obowiązane wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1.
2. W terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany do wydania decyzji w sprawie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1.
3. W terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy rada gminy jest obowiązana do uchwalenia regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1.

Art. 33. [Obowiązek zainstalowania wodomierzy i zawarcia umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków]

1. W terminie 12 miesięcy od dnia uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zainstalować u odbiorców usług brakujące wodomierze główne.
2. W terminie 12 miesięcy od dnia uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia z dotychczasowymi odbiorcami usług umów, o których mowa w art. 6.

Art. 34. [Wejście w życie ustawy]

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich: 1) dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991), 2) dyrektywy 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 330 z 05.12.1998), 3) dyrektywy 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000). Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą

Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

² Art. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

³ Art. 2 pkt 8 zmieniony przez art. 494 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

⁴ Art. 2 pkt 10 zmieniony przez art. 494 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

⁵ Art. 2 pkt 11 zmieniony przez art. 494 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

⁶ Obecnie: państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Sanitarnej oraz zmianie innych ustaw (Dz.U.2002.37.329), która weszła w życie z dniem 27 kwietnia 2002 r.

⁷ Art. 9 ust. 1 zmieniony przez art. 494 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

⁸ Art. 11 zdanie wstępne zmienione przez art. 494 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

⁹ Art. 12 ust. 1 zmieniony przez art. 494 pkt 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

¹⁰ Art. 12a dodany przez art. 494 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

¹¹ Art. 12b dodany przez art. 494 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

¹² Art. 12c dodany przez art. 494 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

¹³ Art. 17 ust. 2 zmieniony przez art. 494 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

¹⁴ Art. 18 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

¹⁵ Art. 18da dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

¹⁶ Art. 19 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

¹⁷ Art. 20 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

¹⁸ Art. 20 ust. 4 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

¹⁹ Art. 20 ust. 5 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. c ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

²⁰ Art. 23 ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 494 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

²¹ Art. 23 ust. 2 zdanie wstępne zmienione przez art. 494 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.

- ²² Art. 24 ust. 1 dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²³ Art. 24 ust. 2 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²⁴ Art. 24 ust. 3 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²⁵ Art. 24 ust. 4 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²⁶ Art. 24 ust. 5 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²⁷ Art. 24 ust. 5a uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²⁸ Art. 24 ust. 5b uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ²⁹ Art. 24 ust. 7 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁰ Art. 24 ust. 8 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³¹ Art. 24 ust. 9 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³² Art. 24 ust. 9a uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³³ Art. 24 ust. 9b uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁴ Art. 24 ust. 9c uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁵ Art. 24 ust. 10 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁶ Art. 24 ust. 11 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁷ Art. 24 ust. 12 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁸ Art. 24 ust. 13 uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ³⁹ Art. 24a uchylony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁰ Art. 24b dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴¹ Art. 24c dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r., z tym że w zakresie art. 24c ust. 1 pkt 1 lit. b wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.
- ⁴² Art. 24d dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.

- ⁴³ Art. 24e dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁴ Art. 24f dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁵ Art. 24g dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁶ Art. 24h dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁷ Art. 24i dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁸ Art. 24j dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁴⁹ Art. 25:- zdanie wstępne zmienione przez art. 494 pkt 8 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁵⁰ Art. 27 ust. 2 zmieniony przez art. 494 pkt 9 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.
- ⁵¹ Art. 27 ust. 3 zmieniony przez art. 494 pkt 9 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1566) zmieniającej nin. ustawę z dniem 24 sierpnia 2017 r.
- ⁵² Rozdział 5a dodany przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁵³ Rozdział 5b dodany przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.
- ⁵⁴ Art. 29 zmieniony przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 27 października 2017 r. (Dz.U.2017.2180) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 grudnia 2017 r.